

Proprietar: V. d. Iul LUDOVIC VAKAR

Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

A kormány hangja.

Tatarescu, a román kormány feje elmondotta Oradea (nagyvárad) beszédét. A mai helyzetünkben, amikor kétségtelenül nagy kevélységek történnek a román-magyar viszony megbékítésének froniján különösen vázásokok előttek meg a román kormány fejének megnyilatkozásait.

A beszéd végre elhangzott. Minden oldalról megértették, hogy az elmondottak az egész minisztertanács állásfoglalását képezik. Tehát a hivatalos román álláspont lejegyzése a nagyváradai beszéd.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a román nép barátai viszonyban akar élni azokkal, akiket a történelem viszonosságai a múltban a nagy ellentétek útjára helyeztek.

Egy olyan városban beszélt — mondotta Tatarescu — amelynek jelentékeny számu kisebbségi lakossága van, ki akarom jelenteni, hogy meg akarjuk szilárdítani a normális és kölcsönös bizalmat alszülő együttélés kapcsolatát. A mi nemzeti államunkba örökre bekebelezett kisebbségekkel, azon kisebbségekkel, amelyeket a történelem évszázadok óta a mi népek által uralt határokba belfül helyeztett el. Mi el akarjuk feleltetni az ország igazságosságát, amely a múltban a történelmi viszálykodás fiaiát kapták a az idők szellemétől irántulva, az egyenlőségből és a jogból fakadó törvényünk keretel kösőtí hivatott ki-vánjuk ezen kisebbségek számára a szabad fejlődésükhöz szükséges feltételeket. Ami a többség és kisebbség viszonyában természetesen felforduló felfordításokat és nehézségeket illeti azokat mindig meg lehet oldani a legmasszibb megértés és békülékenység által teremtett légkörben. A kisebbségeknek azonban kötelességük lojálisan teljesíteni a román állammal szembeni összes kötelezettségeiket, ezek között elsősorban eljáratlan ezen állam összes érdekeit és törekvéseit, amely áldozatokkal biztosítja számukra nyelvüket, hitüket és fejlődésüket. A kisebbségek kötelesség jö szemmel nézni a román elem támogatásának munkáját. Es a munka közben fog a kisebbségekben harsogó érdekesülni. — A tegnapi elnyomottak sohasem válnak elnyomottákká.

Es volt Tatarescu nagyváradai beszédének gondolatmenete. A beszéd kétségtelenül igyekszik a kérdésben elviselhető légkört teremteni. Ráértett a történelmi parancsok arra az útjára, amely végül sem hagyhatja az egymás mellett élő népeket a románias felé vezető összehozásának kiszolgáltatottságában.

Előg későre történik meg ez a szükséges kevélység. Nagy kár volt hossz ostendeig várni ezzel a munkával, amelynek hivatás Romániának legnagyobb művét, az ország összes népeinek lelki egységét megteremtteni.

Amítás és öncsalás volna még mindig arról beszélni, hogy az itt élő kisebbségi népek legelső percét kezdve nem teljesítették volna a jó állampolgár minden kötelességét. Az ország kisebbségi magyarsága a békeszerződésnek végleges aláírásával kialakult helyzet után nyomban ráéppent az új államjogi keretek beillesztésébe való munka útjaira. Attól a perctől kezdve minden szabadkötésével kereste az uralkodó néppel való szoros együttműködés lehetőségeit. Egy percig nem szűnt meg tanácsot adni annak, hogy új hazáját minden értékével támogatni akarja, király hűségével, véráldozatával, hűségével viselő hozzájárulásával építője kíván lenni annak az országnak, amelynek jóléte az ő boldogságát, erőssége az ő nyugalomát és békés fejlődését is jelenti.

Saomoru idők voltak azok, amelyek merészségen kísérelt bizalmatlanságból, ellenességet ábraszottak e néppel szemben, amelyek a külpolitika sürsvara-szerkezébe kötötték ennek a legnagyobb számu népkisebbség elrendezésének ügyét. A történelem első feloldással tartottak az a nemzedék, amely sokáig nem akarta felismerni a két egymás mellett élő népek azonos élethivatását. Kihelyett kinozta, gyötörte, elvadtította azokat az erket, amelyeket szent hivatással egymásra utalt a történelmi sors.

Románia ma adottságaiban a föld legboldogabb országa. De csak akkor, ha a bölcs megátalások felfü-korakodnak az usítások tüzetesítő politikáján, ha megszületik az a kemény román marok, amely lefékezi egycynégia a pénzszérsére, vagyohalmozásra törd állhatatlanságnak lelketlen örjngőségét.

A történelmi igazságtévét nem kell Tatarescuak kijelentése az ő uralkodó fajának számára. Mi ezen a földön egyformán el voltunk hanyagolva. Mi egyformán szenvedtünk mind a történelemnek rajtunk végig szántó viharától, mind a változó idők kihásmálá-saitól. Egyformán támogatásra szorultunk, egyformán szeretettel áhítottunk.

Es ebben a támogatásban kifejlődő, tovább lendülő nemzeti értékeknek ennek az országnak javát fogják szolgálni.

A Tatarescu hangja egyébként jó kezdés, amelynek sürögősen a gyakorlati megvalósulás útjaira is kell fordulni. Minden percért bücső vétek, amely halogatni kívánja az itt élő népek megbékítésének kitartását.

Apróságok.

E héten a csiki múzeum ügye kerül sorra. Azé a múzeumé, amelynek megvalósításához olyan nagy lelkesedéssel fogtuk hozzá pár évvel ezelőt a amely annyira hírlapi vitát provokált annak idején. De most nem ennél a pontnál akarjuk megfogni a dolgot. A vita rég elült s vele együtt elalult a múzeumot felépíteni akaró kez is. Az összegyűjtött értékeket leraktározták Sumuleun (Csiksomlyón) s ezzel át is lettek volna adva az örök feledésnek, ha néha-néha ki nem vitte volna oda a közénk vetődő idegent pár lelkes ügybarát, kinek még ma is fáj az a tisztavirágzerű fellángolás. Az értékek tehát nyugodtak volna boldogan a hovatovább mindent megszüpítő messzeségben, ha újból fel nem fedezték őket valaki: A falu azért is, hogy legyen benne csendőr-mester. A csendőr-mester pedig azért csendőr-mester, hogy mindenről tudjon a falujában bölcsőtől a koporsóig s még azonnal is. Így történt, hogy ha már a mi magyar közönségünk olyan nyugodtan tudott aludni az enyészetnek átadott múzeum ügye fölött, annál jobban izgatta az a sumuleui (somlyói) csendőr-mester képzelget. Egy szép napon aztán meg is jelent a múzeum helyiségeiben a magával vitte kulturszakértőnek Opincea állami iskolai tanítót. Ki küldte őket s miért küldte, azt nem tudjuk, hiszen azt kérdezni sem szabad ma talun. Elég az hozzá, hogy alapos kutatás és tanulmányozás után a múzeum régiséggyűjteményéből pár könyv és egyéb tárgy a csendőrségre vándorolt. Itt jön aztán az ügynek a oszattanója, amit mi is ki kell emeljünk. Az elkobzott értéktárgyak visszakeresése érdekében a Magyar Párt a helyi csendőrszárny parancsnoksághoz fordult, ahol Radulescu őrnagy a panasz meghallgatása után azonnal elégtételt szolgáltatott a panasztvevőknek. Nem ígért vizsgálatot, nem jegyzőkönyvölt, nem igyekezett huzni a dolgot, hanem rövidesen, katonávan, határozottan intézkedett. Mondanunk sem kell, mennyire imponáló ez a föllépés. Mindenképpen méltó arra, hogy egy pillanatra megálljunk és papírra rögzítsük. Hísz csendőri visszatelesek, apró-cseprő erőszakoskodások máskor is voltak. Azt is megértjük, ha ez kikerülhetetlen, jól tudjuk, hogy az emberek koponyaméretei nem egyformák s azok őrattaluma egyedenként változik. Mindig az volt a fájdalom, hogy az elégtétel elmaradt. Azért értékeljük olyan nagyra ezt a mostani esetet a maga gyors, csattanós elégtételével. Ezért emelünk kalapot Radulescu csendőrnagy előtt, ki nem első esetben adta tanujelét igazságos, katonás mivoltának. A katonának legfőbb köte-leke a tegeyelem. Ahol pedig a parancsnok ilyen fegyelmet tud tartani, ott meghunyászkodnak az alantasok. Így van ez a csendőrséggel is. Az utóbbi időben mind ritkábbak a panaszok, mert mind sürűbb az elégtételadás. Ha Radulescu őrnagy sokáig itt lesz, reméljük, hogy egészen kivez a panasz s kevesebbet szerepel majd a csendőr a mi krónikáinkban is.

Az újságírás nehéz kenyér. Nehézé teszi azt a törvény s még nehezebbé a közvélemény. Az a mélyen tisztelt közvélemény, amelyikbe az újságírónak hivatásánál fogva örökösön belipiszkolnia kötelessége. S amelyik ezért a piszkálódásért gyakran oly brutális módon fizet. Néha rászolgál arra az újságíró is, az igaz. Már az újságírónak az a része, amelyik nem rendelkezik mesterségének szükséges intelligenciával. Az ilyen újságíró aztán, nem lévén más témája, úgy fogja fel ezt a közvéleményben való örökös piszkálódást, hogy beleturkál a magánéletbe, fölkarvarja a szennyet és üzletszerűen tenyészti a gyűlölet-bacilusokat. Az újságírásnak ez a módja aztán kiborítja a személyi és társadalmi ellentéteket, botrányt, viszályt szit az emberek között s ezzel úgy felborítja az egész társadalmat, hogy az nem tud már különbséget tenni tisztességes újságíró és az újságírók közé befurakodott konkolyok között. Es itt aztán közbelép a törvény. Az a törvény, mely újabb az újságírást bizonyos képessétekhez köti s cserébe az újságírónak olyan védelmet nyújt, mint egy köztisztviselőnek. Csak nem régebben mondták ki egy ítéletet, amelyben a hivatását gyakorló újságíró köztisztviselőnek nyilvánították. Ezért tehát bejelentjük a mélyen tisztelt közvéleménynek, hogy vigyázzon magára. Mielőtt belerug, vagy lepecskondiáz egy hivatásos újságíró, vessen számot a következményekkel.

Essen szó a közönségről is. Olyan mindennapi tartozéka ez a társadalmi érinkezésnek, hogy egyenesen elkerülhetetlen. Gyakorolja is mindenki úgy, ahogy legegzebbnek elképzeli. A legalázatosabb kisebbségi térd és fő hajtatól a legmagasabb többségi kéztartásig mindentelé vált fajtát ismerjük. Leolvasható belőle az embernek faja, nemzetsége, rangra való tekintet nélkül üdvözöl. Ez az ugynevezett senkik kategóriája, ahikről a többi kiváltságosok barátságos fejbölitással vesznek tudomást. De ez csak az első rangfokozat. Mert a második társadalmi lépcső boldog beképzeltől már a fejbölitást elhagyják és a barátságos mosoly helyett hideg kézlegységgel fogadják a tiszteletadást. Azután jön a 3-ik kategória, akik fajj, vagyoni és társadalmi elhelyezkedésük tudatában az őket illendően üdvözöl földi halandónak semmi külső jellel nem adják tudtára, hogy létezéséről tudomást szereztek és a levegőhöz és vízhez való jussát a földgolyónak e legsárosabb részén elismerik. De azért köszönnék ők is. Csak ez a fejbölités nem látszik. Befelé szit ez, saját maguknak. Különbösen ritkán dolgozó egyiknek egy

önlegült rezzenésével adják tudtú saját maguknak, hogy mások is tudomást szereztek az ő mindenhatóságukról. Es ebben a boldogító tudatban terhesnek tartják végtagjainak, orcimpáiknak, vagy szempilláiknak adott helyzetéből való legcsekélyebb kimozdítását is, amiből Istennek a többi alázatos szolgáló és kezes bárányai megérthetnék, hogy észrevétettek. Ebből aztán az következik, hogy szép lassan megvadul az egész társadalom körülöttünk. Az egyik köszön, ha az érdekei úgy kívánják, a másik meg nem köszön a maga fennsőbbiségének tudatában. Az egyik nem köszön, mert fölemelt-kézzel fogadják, a másik meg nem köszön, mert ő körülbeszorított kézzel szeretne köszönni. Így aztán kialakul az új társadalmi rend, amikor a köszönés, vagy nem köszönésben visszatükröződnek az ember statisztikai adatai születésétől haláláig. Milyen szép is lesz! Csak éppen úgy fog hiányozni belőle: az a szimpla kis gyűjtőkönyv, amivel az állatok e lgtudatosabb csoportja önteltségében saját magát a többi élőlénytől megkülönböztet. De ezt a kis emberi mivoltunkat igazán nincs miért sajnálnunk. Ugyis rá-óatoltunk mi arra már sokszor a teremtés óta.

A Cinci (Csiki) Mezőgazdasági Kamara kiállítása.

A csikvármegyei Mezőgazdasági Kamara 1937 október hó 10-én ünnepélyes keretek között nyitotta meg ősi mezőgazdasági kiállítását a helybeli Közbirtokosság nagytermében.

A kiállítás hatalmas anyagát Dr. Otetea Valer prefektus jelenlétében Bors Ioan gazdasági tanácsos a csikvármegyei mezőgazdaság felügyelője, Vlad Izidor mezőgazd. kamarai elnök, Erneyi Árpád kamarai igazgató, Kozán Imre gazdasági felügyelő adták át a közönség nagy érdeklődésének.

Különös figyelemre tarthat számot a kiállítások évenként megismétlődő sorozatában az a tervezett tevékenység és mezőgazdaságunknak okozó irányítása, amelyet a csiki Mezőgazdasági Kamara elvégez. A mai kiállítás anyaga első pillantásra meglepi a szemlélőt. Alig hiszi el, hogy a sovány csiki földből kerültek elő azok az értékek, amelyeket összehordott a tudásban, a föld szeretetében nevelt csiki gazda.

A csiki mező és kert gazdaságnak, gyümölcs kultúrának, háziiparunk mai bemutatója uról tesz tanúbizonyítást, hogy itt alapos, felkészült, komoly munka folyik. A csiki Mezőgazdasági Kamara az utóbbi esztendőben több mint 15 ezer gyümölcsfa-csemetét helyezett el a megyében. Örömmel nézni, hogy ezeknek a fáknak gyümölcsök hozadékai már milyen felvirágulást, milyen nagyserű baladást tár a szemlélő elé.

Ha a kiállításnak az a célja, hogy bemutatja legyen az okozó gazdálkodás művészetének, akkor megállapíthatjuk, hogy pár esztendő leforgása alatt Csikban csodákat művel az a munka, amely népünknek figyelmet, érdeklődést a föld tudományára fel fordította. Azok az előadások, amelyekben Erneyi Árpád előadó kitűnő szaktudása elhinti népünk között a tudásnak áldásait, azok a támogatások, amellyel a Mezőgazdasági Kamara segítégre siet, az a kiegészítő, házognótló igyekezet, amellyel az Erdélyi Gazdasági Egyesület felkarolja a csiki gazda közönséget, lassan kezdi kibontani az eredményeket.

Nem hiábavaló az a befektetés, amelyet olyan szorgalommal, olyan igazi gazda lélekkel elhelyeznek a csiki talajban. Egybetogva a kiállítás egész anyagát, megállapíthatjuk minden vonalon a fejlődésnek, az előretérésnek biztató írszmet. Nemcsak az irányításnak dicsegete ez az alkalom, hanem dicsegete az annyit ócsárolt csiki gazdának is, aki a tanításnak, a haladásnak számára csak addig nehéz anyag, amíg nem foglalkoznak vele. Szeretettel, támogató feljefordulással, tanítással az ő kezében is áldáathozóvá válhat a mi sovány földünk.

A csiki Mezőgazdasági Kamarának kétségtelenül érdemei vannak ezen a téren. Vetőmag akcióival, gazdasági eszközök nagyobb arányú támogatásával, tanító munkájával, gyümölcsfa telepítéssel, apaállatok kiválasztásával, az állattenyésztés gondos ellenőrzésével, legelő gazdálkodásunk megszervezésével, lendülettel, magabizó erővel töltötte meg a csiki gazda lelkét.

A csiki gazdasági kiállítás kihangsúlyozása ennek a termelő kedvnek, amely olyan gyönyörűen vonul végig azon a meglepő anyagon, melynek minden darabját a föld tudományával lassan ismerkedni kezdő csiki gazda vorejétezte elő.

Áttekintve a kiállítás egyes szakosztályait, meglepődve látjuk, hogy vármegyénk mostoha éghajlati viszonyai és elég silány minőségű talajában milyen kitűnő minőségű gabona és zöldségféléket, takarmány és olajosmagot lehet termelni, igaz hogy csakis hozzáértéssel, aprólékos gondossággal és fáradságot nem ismerő munkássággal.

Sokoldalú és minőségileg is kiváló gabona és más kiállított mag kollekciójáért Péter József nyug. jegyző, cicou (csicou) mintagazda kapta a mezőgazdasági termények csoportjában az aranyérmét.

Ugyanezen csoportban kiállított terményeikért ezüstéremmel lettek kitüntetve Kozán Imre gazd. felügyelő, Tán-czos Balázs Săncraieni (csikszentkirályi) gazda, ugyazintén Bajkó Ignác ditrai (ditrói) gazdálkodó.

Bronzéremmel Szabó Károly jigodini (zsögödi), Maurer Dániel gyergyhalmi (gyergyhalmi), Rafain Péter tusnadi, Szász István săncraieni (csikszentkirályi) és Agoston András tomesi (csikszenttamási) gazdák lettek díjazva.

Diszoklevelet kaptak kiállított terményeikre: Baka János sámaritini (csikszentmártoni) főállatorvos, a gheorghenii (gyergyószentmiklósi) és cincani (csekfalvi) tejszövetkezetek, a merourea-cincii (csikszeredai) és sádominici (csikszentdomokosi) termelőszövetkezetek, a barzavi (borzsovai) állami elemi iskola, Madaras Balázs gheorghenii (gyergyószentmiklósi), Czaka Béláné m.-cincii (csikszeredai), Ft. Bálint Vilmos tomesitii (csikszenttamási) termelők, ugyancsak a sántimbrui (szentimrei) állami elemi iskola.

A szinompás, szebbnél-szebb gyümölcs osztályban, amelybe a befőttök, zseklikörök és borok csoportja is tartozik Gábossy Lajos címurai (csekfalvi) termelő 25 fajta-ból összeállított gyűjteménye lett aranyéremmel díjazva.

Ezüstéremmel Szűcs Bertalan mihailenii (csikszentmihályi), Deák Kálmán frumossai (szépvizi) gyümölcs-termelők kaptak. Ugyancsak ezüstéremmel lett díjazva Kiss Ferenoné delnicai (delnei) hölgy több mint 100 üvegből álló befőtt, iz, bor és likőrcsoportja is.

Bronzéremmel díjazták: Biró József ipartestületi elnök m.-cincii (csikszeredai), Zakariás János Lunca-de-sos (gyimesközéplöki), Kransz Jánosné sádominici (csikszentdomokosi), Mátyás József cozmenii (kozmasi) és Biró József toplica-cincii (csiktoplóczi) gyümölcs-termelők.

Diszoklevelet kaptak: Iacze Dénes delnicai (delnei), Molnár János toplica-cincii (csiktoplóczi), Fejér Antal ghimes-taeti (gyimesi), Bara Ignác tomesitii (csikszenttamási), Bakó Károly sántimbrui (szentimrei) Rancz Sándor toplica-cincii (csiktoplóczi), Rancz Gáborné sanraieni (csikszentkirályi), Ferencz Sándor soimeni (csomortáni) termelők, valamint a bancui (bánkfalvi) róm. kath. elemi iskola is.

Az összes kiállítóknak a Mezőgazdasági Kamara egy-egy hasznos kertészeti, vagy gazdasági eszközt is juttatott, hogy még szorosabbá tüsse azt a kapcsolatot, amelyet zajtalan de közhasznú tevékenységével kötött és a gazdaközön-ség között már régebben sikerült létesíteni.

Beszámolóknak nem volna teljes, ha külön is megne-mlékeznénk a László kertészetről, amely versenyen kívül vett részt a kiállításon szebbnél-szebb gyümölcseivel, virá-gaival és más értékes mezőgazdasági termékével.

Ugyan ugy szerepelt a helybeli háztartási iskola is. A lelcei (szentléleki), sanraieni (csikszentkirályi), tomesitii (szenttamási) fiatal asszonyok és leányok pedig szóttesekből, varrottások és himzésekkel állították ki szinompás, szemét és szívet gyönyörködtető tárgyakat.

A „Csik” gazdasági szövetkezet.

Külön figyelmet érdemel a „Csik” gazdasági szövet-kezet, az általa előállított termékekkel. Feltűnést keltett kü-lönösen a nemrég felszerelt Medikógó kép csodaszámbe-menő örleményeivel. A finom lisztte őrlőt szalma, széna és lucerna torradalmasítási fogja a jövő takarmányozási rend-szerét.

A gazdaközönseggünk figyelmét különösen felhívjuk a „Csik” gazdasági szövetkezetnek erre a gazda számára fel-bebecsülhetetlen értékű berendezésére. A takarmányölésnek ez az újszerűsége, ma egyedül áll vármegyénkben és azt minden gazda igénybe veheti. A szövetkezetnek ez a befek-tetése valószínű áldása az állattenyésztő gazdáinknak s arról már is csodákat beszélnek azok, akik igénybe vették az új takarmányozásnak ezt a lehetőségét. A „Csik” gazdasági szövetkezet egyébként a kiállításon nagy változatossággal mutatta be azt a széleskörű, sok irányú munkakörét, amelyet feladatába kapcsolott. Rövidesen megnyitja a szövetkezet nyílt üzlethelyiségét is M.-Ciuoban (csikszeredában) a református templom melletti saját helyiségekben, ahol jutányos árak mellett állnak a közönség rendelkezésére tejtermékek, gyü-mölcs zseklikörök, saját felhasználásában kezelt ásványvizek és min-denféle gazdasági termékek. A „Csik” gazd. szövetkezetben egyik legnagyobb ígéretünk van kifejlődésben s az megér-demli, hogy munkájára felhívjuk s azt úgy támogassuk, mint a szövetkezés gondolatának egyik legideálisabb épít-ményét.

A sádominici (csikszentdomokosi) „Viktoria” szövetkezet

szintén kiérdemelte a látogatók osztatlan elismerését, gon-dosan elrendezett termékei szemléltetően mutatták be az ottani lakosság küzdelmes munkáját, amellyel a aziklás mo-sztoha talajon is jó minőségű gabonaféléket tudnak elővárá-zsolni, amelyeket azután szövetkezeti malmok ipari termé-keké dolgoz fel. A „Viktoria” szövetkezet ennek a várme-gyének másik nagyjövőjű szövetkezése. Okos, gyakorlati utakat járó emberek kezében születté tömörülés, amely a kiállítási anyagával nemcsak életképességét bizonyította, hanem példátmutató mintaképpé vált a szövetkezés áldásos gondolatának. A Viktoria sádominici (csikszentdomokosi) műmalmja ma egész felsőcsik áldása és jövő életének alapja. Minden tiszteletet megérdemel és számot tarthat arra, hogy népünknek a szövetkezés felé irányuló bizalma további mun-kájában támogassa.

Építkezés a Suta-háznál.

Több ízben megemlékeztünk ez év tavaszán a turista egyesületnek arról a szándékáról, hogy a csak félig felépült sutai-házát beakarja fejezni. Schmidt József mérnöknek eredeti szép terve szerint a jelenlegi kő-alapra borona fából épült volna az emelet, amelyen egy nagy közös étkező és társalgó hely, egy két és fél méter széles tornác, konyha, kamra és az örnek való lakószoba került volna. Az emelet felett pedig a „mauzsánt”-ban 7 kisebb lakószoba átutazó turisták részére, télen pedig a sí- vagy jégkoronggűtő ver-senyre érkezők elszállásolására.

Erről a szép tervről az egyesület le kellett mondjon, mivel a jelenlegi 1—2 évre ideiglenes épített deszka-tető úgy megrongálódott, hogy a becsurgó víz már veszélyezteti az erős kőfalak épését is. Ujból csak ideiglenes tetőt rakni 1—2 évre azért sem érdemes, mivel semmi reménye nem lehet az egyesületnek ahoz, hogy a szükséges anyagi eszközöket e nagy és szép terv keresztülvitelére előteremtse, mivel hivatalos körök teljesen elzárkóznak ennek az egye-

sületnek a támogatásától. Ezért határozta el az egyesület, hogy a régi tervről eltérőleg egyszerűsített formában és a drága fagerenda helyett az olcsóbb kőből építi fel az eme-leti részt és cseréppel fedi be s ezzel egy időre legalább befejezhetnek tekintheti a házat. Mindezeket azért soroltuk el ily részletesen, mivel városunk lakói példatadó szeretettel és bőkezűséggel támogatták az egyesületet és akik az épít-kezésben hozzájárultak anyagi segítséggel érdeklődéssel és szeretettel figyelik a sutai-ház építkezését. Már említettük, hogy Frank Miklós és Schmidt József mérnökök páratlan áldozatkészséggel magukra vállalták e ház tetőfalozási munkálatainak költségeit, ami közel huzszer lej értéket jelent, az egyesület csak az építéshez szükséges anyagot kell beszerezze.

Ez az egyesület igazán megérdemli mindannyiunk támogatását legyen az magán személy, intézmény, vagy köz-igazgatás hivatalos vezetője, testülete. Semmitéle napi poli-tikában nem vesz részt, nem zavarja az érzékenységet sen-kinék, kebelén belül a diplomás embertől le a gyári mun-kaig minden társadalmi réteg tagja benne vannak és ott megtalálja megbecsülését, ha sport-teljesítménye és társa-dalmi fellépése szerény, egészséges életmódra neveli ifjúsá-gunkat ez az egyesület s elvonja a léha szórakozásoktól és gondolkodásokról. Ez pedig mindannyiunknak érdeke. De van-nak még olyan eredményei is e fiúk munkásságának, amit sokan nem igen vesznek észre közülünk kívül állók közül, vagy sokan nem is akarják észre venni. Hogy csak egyet említsünk:

A bukaresti turista Szövetség gyűlésén a hatalmas román turista egyesületnek a „Touring Club” elnöke feltűnő elismerő szavakkal nyilatkozott az Erdélyi Kárpát Egyesület-nek Csiki osztályáról, amely mint mondotta bukaresti turis-táknak több ízben a kötelező turista testvér szeretettel felülmúló udvariaság, előzékenységgel fogadta és kalauzolta őket Csikban, társas kirándulásaik alkalmával.

Együttal mintaszerűeknek jelentette ki turista alkotás-saiknak, az utjelzéseket és a menedékházakat, amelyek ritka barátságos hangulatot, tisztaságot és rendet árulnak el, ami-ből az látszik, hogy komoly értékes munkát fejt ki a csiki osztály és belső szelleme is példaadó lehet.

Ilyen dicsőretek örmmel könyvelhetünk el, többépp ha azt tekintve vesszük, hogy sok rosszindulatu ujságcsikk politikai tevékenységet is akart annak az egyesületnek tulaj-donítani, azért, mert magyar.

Erdekünk tehát, hogy a jövőben is megtartsuk e jó véleményt egyesületünkről, mert az az egész csiki székely lakosságnak is javára válik.

Turista egyesületünk működése tolytán évről-évre ta-paszalhatjuk idegenforgalmunk fokozatos fejlődését, amit lelkicsínyelünk nem lehet, mert ha ezt a munkát tervszerűen és egyesült erővel a jövőben is folytatnók kulturális és anyagi eredménye csiki népünk javára feltűnőben is mutatko-zna.

Támogassuk tehát, kicsi és nagy, ezt az egyesületet, amely nemcsak tagjainak érdekeit szolgálja, hanem mind-annyiunkét, akik itt élünk Csikban, legyen az magyar vagy román.

Adományokat a sutai-ház építésére az egyesület pénz-tárosánál Dürr-börkereskedésben lehet bejelenteni, illetőleg lefizetni.

A helybeli Ipartestület vendéglőjében

1937 október 23-án

szombaton este

Nagy disznótor

Szíves pártfogást kér:

Kalfás József, vendéglős.

KÜLÖNFÉLÉK.

A halál konkurrencsei

Eicsendes dtek az ágyuk és a gépfegyverek, csend borult a madridi frontra. A fiatal haditudósító sebese-n írta legújabb jelentését s igyekezett, hogy minél előbb tül legyen rajta. Egy urat vár, Booschine professzort, több hadigép feltalálóját, aki megígérte, rövid felőrára meglátogatja a riportert.

Éjfél utótt az óra... s ekkor furcsa dolog történt: fekete köpenyben egy csoport jött be a szobába.

— Ki ön? Késő munkanélküli? — kérdezte riadtan a riportert.

— Nem, — felelte szomorúan a jövővény — én a Halál vagyok. A Professorhoz jövök, akire Ön vár. Járkálni kezd a szobában, majd a riportert hez fordult s panaszos hangon megszólalt:

— Évzredek óta működöm a szakmában, munká-mat mindig kifogástalanul végeztem. Panasz, hogy lusta vagyok, rest vagyok, sohasem hangzott el ellenem... most mégis tönkre akarunk tenni.

— Kicsod? — kérdezte riadtan a fiatal ember.

— A konkurrencseim! Az emberek! Gáz- és ba-cillus-bombákat gyártanak, tankok és repülőgépek esreit, hálálugarat, cseppfolyós tüstet... én pedig még régi primitív eszközökkel dolgozom: érelmesszesedés, szívelhajasodás, aggkori végegyengülés. Már nem va-gyok versenyképes.

Megnyílt az ajtó, Booschine professor érkezett meg. A haditudósító bemutatás egymásnak az urakat. A Professor lejt, kérdő pillantást vetett a Halálra. Az megszólalt:

— Tudtam, hogy időn, azért vagyok itt. Ön egyike a legversélyesebb konkurrencseimnek. Az egész pokol rajtam mutat. Az ön hadigép-1 egy nap alatt több emberi tudnak elpusztítani, mint én háromszá-batvanöt nap alatt. Lucifer azt tanácsolta, korossom

fel Őt, és az egyetlen megoldás. Megfogadtam a ta-nácsát...

A Professor viasszárga lett:

— Mit akar tőlem? El akar vinni?

A Halál nyöszörögve lehajtotta a fejét:

— Nem, inasnak sseretnék beállni Öbűs.

— A Magyar Part megyénkenti értekezlete.

Brassó, Csik, Híromsász, Nagyküküllő és Udvarhely megyék magyar párti vezetők a párt központ kiküldött-jének részvételével október hó 14-én Brasov-ban érte-kezletet tartottak, melyen a magyar nép gazdasági problémáit és a párt élet kímélyítésének kérdéseit tettek beható megbeszélés tárgyává. A megbeszélések eredményét az értekezlet elhatározta, hogy az ilyen kör-seti megbeszéléseket rendszeresít, hogy a szomszédos megyék össamműködését kiéltse és biztosítsa.

— Misszió városunkban. A helyi róm. kath. egyházközség október hó 26—30. napjain szentmisszió-nyitást rendez. Lelkivezető: P. Szűcs Dénes Sumuleu (csiksomlyói) hásonfők. Sorrend: Október hó 26, 27, 28, 29. és 30. napjain esténként 7 órakor szentolvasó ajtatosság; fél 8 órakor p.-dig konferencia-beszéd. Az ajtatosság előtt — 6 órától kezdve, mindennap gyón-tatás; 26, 27, 28-án főzép a nőf gyónatás; 29, 30. és 31-en főképpen a férfiak g.-ónása. Október 30-án este 7—12 óráig Szentegimádás! Az egyházközség ezután is felkéri híveit, hogy az üdvösség kedvező napjait jó felhasználva, a szentbeszédeken, a szenteg-imádások, a napi szentmiséken és Krisztus Király ünnepi szentmiséjén (október hó 31-én délelőtt 10 óra-kor), a Katolikus Népsszövetség diszközgyűlésén (októ-ber hó 31-én, nagymise után, a Közbirtokosság szék-házában), valamint a nagy napot koronázó Szentegés Kőrményben (október hó 31-én estefelől) olyan példás buszúsággal vegyenek részt, mint az 1936 évi szent-misszió.

— Nem szabad a jegyzőknek magánmun-kakert magasabb díjat szedni. A belügyminisz-terium nem régen megállapította a jegyzői munkák díjait, amit annak idején mi is lekötöttünk. Miután a díjszabásban nem voltak benne a jegyzők által vég-zendő összes munkák, a helyi prefektúra kérdést inté-szett a belügyminissteriumhoz a díjszabáson kívül eső munkák díjazására vonatkozólag. A belügyminissterium válasza szerint a jegyzőknek semmiféle magánmunkáért nem szabad magasabb díjat számítani, mint amennyi a már régebben lekötött díjszabásban szerepel.

— Ninos alap a veszett kutyák által meg-mart emberek szállítására. A munkügyi minisz-terum 69.804. számú rendeletével közli a prefektu-rákkal, hogy számtalan esetben előfordult, hogy a ve-szettség elleni kezeléssel visszatéró egyének utasítá-sagelyert folyamodtak. Miután a munkügyi minisz-teriumnak semmi alapja nincs ilyen segítség folyósít-tására, felkéri a prefektúrákat, hogy figyelmetesen k mindenkül az elutasítás előtt erre, mert az illetők csak főlölegesen költséget cainálnak a kérvényezéssel és a munkügyi minissterium ügymenetét terhelik meg.

— Vasuti kedvezmény Brasov-ba utazók-nak, a szárnyas- és kisállatkiallításra. Azok, akik ezen kiállítást meglátogatják 50 százalékos kedvez-ményt kaphatnak a visszautazásra, ha október hó 23 és november 10 közötti időben indulnak és október 25 és november 12 között vissza utaznak. Az oda-utazás-kor egész jegy váltandó, 5 napon belüli visszautazás-kor a brassói állomásokon 50 százalékos kedvezményes jegyeket adnak a kiállítási belépő-jegy felmutatójának. U megasáhitás sem oda sem visszautazások nincs meg-engedve. A kiállításra szállított árúknál, visszasszállítá-snál 75 százalékos kedvezményt ad a vasut.

— Hathónapos újabb határidőt kaptak a konverziós gada-adosok. A konverziós törvénynek kapcsolatban nagyfontosságú rendelet-törvény jelent meg a hivatalos lapban. A rendelkezés azokra a gazda-adosokra vonatkozik, akik a törvény 50—52 szakaszal-ban felsorolt kedvezményeket kériek s az előirt rész-leteket nem tudták fizetni. — Ezek az adósok most 6 hónapot kaptak arra, hogy a hátralék és költség kifizetésével bítelezőkkel meggyezésre jussanak.

— Figyelmetestetes a munkaszbiztosító tag-jalhoz. A helyi munkaszbiztosító pénztar felhívja az összes biztosított tagok figyelmét, hogy biztosítási könyvecskéiket igyekezzenek a legnagyobb rendben tartani. Ha volnának olyan biztosított tagok, akik a kötelező bélyeg ragasztást elmulasztották, ugy ezen kötelezőségüknek a legrövidebb időn belül tegyenek íleget, mert közelebből a betegségyélőző pénztár ellen-őrlés az egész megye területén általános vizsgálatot tartanak s szigorú büntetésekkel sújják azokat, akik-nek könyveit nem találják rendben. A betegségyélőző könyvek rendben tartása olyan csekély megerőltetésbe kerül, ha azt valaki rendszeren betartja, hogy nem er-deemes a hanyagság miatt a súlyos büntetéssel járó kockázatot vállalni.

— A Katolikus Népsszövetség tea-délutánja október hó 23. án. A helybeli Katolikus Népsszöv-et-ség 1937 évi október hó 23-án (szombaton) délután 7 órai kezdettel táncos-est rendez az Európa nagy-teremben. Városunk közönségének figyeimét felhívjuk a Népsszövetség tea-délutánjára. Az Európa nagy-szerű parkettje, amely az utóbbi időben egyre kedveltebb szórakozási helye táncos közönségünknek, ezuttal is nagy előkészítéssel várja városunkat és vidékét az ősi szeszonnak erre a nyitó-estjára.

— Újabb kétszáz vasmotors traktor be-hozatalát engedélyezte a kormány. A mezőga-dasági kamara utójának kérésére a kormány 200 traktor vám- és díjmentes behozatalát engedélyezte. A gépeket a mezőgazdasági központoknak adják ki.

◆◆◆◆◆ Gyergyói élet ◆◆◆◆◆

A gheorgheni-i (gyergyószentmiklósi) felnőtt leányok Mária Kongregációjának irodalmi estje.

Gheorgheni, okt. hó.

A Mária Kongregáció rendezésében folyó hó 10-én megtartott irodalmi est csak újabb bizonyítéka annak az alapos és termelős munkának, amely — vallásunk szellemében, főképp egyhási és kulturális vonatkozásban — hovatovább mind jobban kímélyülve folytatódik.

Az a példátmutató, tettekre és lelkesedésre, melyet egyházi embereink mutatnak, az erkölcsi erőnek a lelki élet útján való keresésében, talán sohasem volt szükségesebb, mint ma, amikor a káros elfoglaltságok nemcsak külső formákban, de lélekben is veszélyes eltolódásokat mutatnak.

Egyházi embereink nemcsak pásztorzodásokban, de minden más ténylegességben a kulturán keresést keresik azt a megoldást, amely ha eredményre vezetne, kevesebb lenne a jaj, a könny és tisztultabb az emberi élet.

A szépen összeállított és mindvégig nívós irodalmi estélyt Sándor István zenekara vette be — Orfens a pokolban — c. nyitányával.

Előnek Rass Károly ny. paptanár, a hívtól előadó és műbírási lépést a színpadra, akit a közönség lelkes tapsal fogadott. Bevezető szavaiiban szeretettel köszöntötte hallgatóságát és az ő mindenkit magával ragadó közvetlen modorában „Irodalom és az olvasás” címmel vette fel a témát és előadása során azt bizonyította be, hogy a könyvek milyen nevelő vagy romboló hatással lehetnek az olvasóra.

Írók és könyvet elválasztva, csak a könyvekről beszélt. Azokról a könyvekről, melyeknek az írója: „Sólym István küldöttje”, de akik, ha belezodródnak az élet több színi forgatagába, művelésben a kor eszméit, érdekeit, hangulatát, vagy lelki világát juttatják kifejezésre, amellyel felelnek, de gyilkolni is tudnak.

Vannak írók és költők, akik lelkiük összetétele szerint írnak és törődnek egy nép nevelésén keresztül egy nemzet sorsával és vannak írók, akiknek műveit a hangulat diktálja, a hírség, jó vagy rossz kedvüknek, ezek esetében pedig csak fajtalanságuknak a kifejezője.

Ismerette a műt és jelen irodalmát, minden jó és káros hatással együtt. És fénylő igazságként bizonyította be azt a sok rosszat és bünt, könnyelmű és istentelen életet, melyek mind-mind csak a rossz könyvek olvasásának hatása alatt születettek.

A mindvégig lebilincselő és sok-sok tanulságot magába foglaló előadás után a közönség ismét hosszantartó tapsal ünnepelte a népszerű és kiváló előadót.

Majd Cséző János c. lelkész lépett a közönség elé, akit ültető szeretettel fogadott. Az a színi nem akart tapovihar csak előig volt annak a megbecsülésnek, amit Cséző János méltán megérdemelt.

Ez már több, mint művészet, amit szavataival nyújt. Ez az ember a lelkekbe vjkkal a hallgatóságának érzéseivel játszik, aki a szépség adása közben, hol mosolyt vagy könnyet fakaszt, hol pirosra gyújt, vagy halálsápadtá lesz.

Reményik Sándor: Három narancs. Kosztolányi: Koporsó és bűcső között és Michael, Harsányi Lajos: Ady: „Imádság háború után”-ját szavalt és még három, sebnél-sebber verset.

A közönség valószággal tombolt s nem akarta elengedni a színpadról, akit végül is barátai feltő szeretete tartott vissza a színpadok mögött.

Utána özv. Bükösnyé Duducz Agnes énekesnő következett. C. Saint Saëns: Sámson és Dalila és Puccini: Tosca operájából énekel. Kellemes tömör és hangja a magasabb eszékői sem riad vissza. A hangrészletek könnyebb összeállításában azonban a Bartók és Kodály dalokban érvényesült igen szépen, amit méltó közönségünk lelkes és újraszó tapssal jutalmazott.

Zogorán özv. Demeter Robertné szongoraművésznő kísérte, ez klasszicitással. Csak azt sajnáltuk, hogy nem önálló színpadon hallottuk a művésznőt.

A műsor utolsó száma a Kállay-kettős székely tánc volt, amit Bányi Mária írta, a „Székely táncok”-at több mint 120 oldalon összefoglaló könyvnek egyik írója tartotta be.

Bányi Mária szép, de fáradtságos munkájáról a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk, nemcsak azért, mert ő és munkája a miénk és belőlünk való, hanem értékelés szempontjából is, hiszen ezek a mi „gyémánt szemeink”. Ezt jutalmunka közönségünk is abban a tomboló lelkesedésben, amikor már az első székely harangya és szöites szoknyás párt a színpadon látta. Am előirt „lassacskán”, majd a „gyorsabban” táncoló párok fokozott jövedve és a formás mozdulatok a közönséget is magukkal ragadták a lelkes tettség nyilvánításával kérték az ismétlést.

Meg kell említeni még Sándor István és zenekarának, egy a megnyitó, mint később az operett-részletekből előadott zenészműveit is, akiknek fegyelmessé, szép összhangú játéka kellemesen hatott. A közönség melegén ünnepelte zenészműveit.

Csibé Lajos.

MEGVÉSZEM báró Orbán Balázs: „Székelyföld” című művének 3-ik (Háromszék megye) kötetét. — Cím a kiadóhivatalban.

Hol fekszik és mi is tulajdonképpen a Valea-Stramba (tekerőpataki) „Sugó”-barlang.

Valea-Stramba Tekerőpatak) községtől mintegy 3 és fél kilométerre fekszik a Csikba vezető országút baloldalán egy mezei ut tér fel a Vaslábpatak völgyébe, amely völgyben jól járható mezei ut visz fel a Sugó patakhoz.

A patak a Sugó barlangból tör elő s állítólag az ott levő tóból veszi eredetét.

A patak és tőle miatt a község lakói „vizes lyuk”-nak is hívják, ellentétben az innen mintegy 50, illetve 100 lépésnyi távolságban fekvő két „száraz lyuk”-kal.

A barlang hegyoldalában, fák közé elrejtve, 1100 m. magasságban fekszik, tehát alpesi jelleggel bír. S így fekvése folytán mindazon kellekkel rendelkezik, amelyek egy magaslati üdülőhelyhez szükségesek.

A barlang nyílása mintegy 3 méter széles és fél méter magas, úgy hogy egy ember csak hasoncsuszva tud a barlangba bemenni.

Valamikor a nyílás nagyobb lehetett; emlékeznek is még erre az öregebb emberek, a belőle kitolyó Sugó patak azonban hordalékaival feltöltötte a nyílást.

A barlang — amint azt a bennjártak mesélik — belől némely helyen úgy összeszűkül, hogy egy ember is alig tud a nyíláson átbujni, míg máshelyen néha 10 m. magasságot is elér és templombeljeszerűleg tágosodik ki.

A barlang cseppkövel bőven tele van, a bejáró turisták azonban — sajnos — vandál pusztítást vittek véghez, úgy hogy kevés szép cseppkővet lehet már találni.

A bejáratától mintegy 25 méternyire létrák tapadnak a magas sziklához, melyekbe ismét kőlépcsők vannak vágva. Érdekes, hogy ezeket a létrákat nem kívülről hozták be készen, hanem azokat benn állították össze.

Legérdekesebb része a barlangnak a bejáratától mintegy 300 méterre fekvő kristálytisza vizű tó, melynek szélessége 8—10 m., hosszúsága 10—15 m., mélysége pedig, Elekes Sándor személyes bemutatása szerint, körülbelül 15 m.

A község lakócai szerint a tavat még senki át nem uszta, mivel vize olyan hideg, hogy az uszó feltétlenül görceüt kapna és belepusztulna.

A bennjártak, így Ferenc Béla, a „Csikvármegye monográfiájá”-nak írója szerint is a létrákon 8—9 méterre felmenve oly szép látnivaló táru a szemléltél él, mely bármely világváros látnivalóival telveszi a versenyt.

Ugyancsak Ferenc Béla szerint a barlang a tónál téglá és terméskőből bolthajtászerűleg van kirakva, ami már rendez kulturmunkára vall.

A lakóok szerint a tó alsó és felső része téglafallal azért van „eldugva”, hogy azon senki ne mehessen át, mivel a tó tulsó részén van az arany és aki egyszer átjut a tón, az már megtalálja a barlang kijáratát is, mely idáig teljesen ismeretlen. Régen, állítólag a kijáratnál vasajtót láttak erősen lelakatolva.

A barlang belseje nagyon sötét és légvonatos, melyből azt következteti, hogy a barlangnak valahol kijáratra kell, hogy legyen. (Folytatjuk.)

Egy székely község időközi bizottsága két nappal a tanácsválasztás mezejtése előtt adott el placi áron alul négyezeröttszáz köbméter fát.

Érdekes és az időközi bizottságok vagyongazdálkodására jellemző beadványt iktattak 17393—1937 szám alatt a címegyei prefekturán. A beadványt a joseni (alfalvi) közbirtokossági szövetkezet nevében Szakáts István elnök és Balázs Imre terjesztette elő és abban előtárják Dr. Otetea Valér prefektusnak, hogy a közbirtokosság tagjainak kétharmadából és a lakosság köréből ezeken felüli taglétszámmal fakitermelőszövetkezetet alakítottak, amelyet a Nemzeti Szövetkezeti Hivatal is jóváhagyott.

A szövetkezet alapszabályai szerint Joseni (Alfalvi) községnek és közbirtokossági tagjainak megfelelő munkálkalmat biztosítson és közreműködőjek a lehető legkedvezőbb egységár elérésében. A beadványból megtudjuk, hogy a község időközi bizottsága éppen kétnappal működése megszűnése előtt, a községi tanácsválasztás küszöbén 4500 köbméter fát adott el 150 lejás köbméterenkénti árért szabadkézből a Dr. Maximilian Campeanu elnöke alatt működő gheorgheni (gyergyószentmiklósi) szövetkezetnek akkor, amikor a joseni (alfalvi) szövetkezet vezetője előzetesen írásban figyelmeztette az időközi bizottságot, hogy szövetkezetüknek elsőbbségi joga van a község területén kitermelésre engedélyezett vágterületek megvételére. Azt is megtudjuk, hogy a joseni (alfalvi) szövetkezet a közbirtokosságtól csak nemrégén vett meg 13.000 köbméter fát jóval magasabb áron és így szolgálja igyekszik szövetkezeti célkitűzéseit, amelyben azonban a község időközi bizottsága most gátolni törekszik. A szövetkezet bejelenti a prefektusnak, hogy 180 lej köbméterenkénti árat ad a 4500 köbméter fajt, ami az eddigi 675.000 vételárral szemben 135 ezer lej többletet jelent és kéri, hogy az eladást, — amely különben sem történt a közvagyon értékesítésénél betartásra kötelezett államezámviteli rendelkezések figyelembevételével — semmisítse meg. Nem kétséges, hogy a joseni (alfalvi) szövetkezet beadványát kedvezően intézi el Dr. Otetea Valér megyefőnök.

H I R E K .

— Megkezdődtek a Valea-Stramba (tekerőpataki) „Sugó” barlang munkálatai. E hó 11-én a tekerőpataki közbirtokosság vezetősége újra kinnállott a helyszínre, hogy a „Sugó” barlangnál felépítendő turista-szálló építési helyét kijelölje. A szálló a barlangtól mintegy 50 lépésnyire lesz felépítve védett, naposított helyen. Amint értesülünk a barlang feltárási munkálatahoz is hozzá kezdett a közbirtokosság, szívesen látva a munkálatok vezetését.

M O X I .

Hogy milyen könnyen kapható az ember a minden szép, vagy csunya dolgok gyors elsajátítására, élénken igazolta be a „Nászéjszaka” c. film, amit a múlt héten láttunk.

A mohó, leplezetlen szerelem és — természetesen — az evveljáró szenvedélyek hatása járult hozzá bizonyára: no nem valami különleges kis történethez, amit a stílus kedvéért versben írok le. Hát, valahogy így volt:

A sötét teremben,
a vázson csak világos,
filmvilágunk mily szép
s csodálatos.

Vibráló képekben
csalóka nagydémák,
ahová a vágyak
sohajtozva szállnak.

— De itt jünek az Élet:

Adam és Éva,
közöttük a nagy bün,
a lezakított alma.

Es kezdődik... No, ne...
az istenért... vigyázzon!

Ha világos leszen,
nem lesz maradásunk
ez árnyékvilágban.

— Mert, amíg ott, Isten büntetést

Évát és Ádámot,
itt ránk zudítanak
az egész világot.

Tudja-e mit jelent
itt nálunk a pletyka?

Százezreszorosabb, mint ott,
az Isten ostroma.

— No, ne... az Istenért!

Ember! Térjen észre,
mert ha a gép megáll,
mind kettőnknek vége.

Es mit gondolt?

Ha elgurul az alma,
hogy jövök magával
máskor a moziba?

Folyó hó 17-én szombaton és vasárnap, a „Variété” gyönyörű artista mutatványok, fény, pompa és elegancia, ami jellemzi az artisták életét. Folyó hó 23. és 24-én „Rohamcsapat előre” főszerepben a frontarcosokkal. Cs.

Színház! Figyelem!

A Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) Róm. Kath. Népszínpad Dairadájának műkedvelői folyó évi október hó 17-én, vasárnap, a „Central” teremben fogják színre hozni a színléval első slagerként „A hulló falevél” című Zerkovits örökbecsű három felvonásos operettjét.

Arról a parádés beállításról, a színpad újserültégéről: és az itt nálunk még nem látott merész újításokról, nem beszélhetünk bővebben, azonban annyit elárulhatunk, hogy a műkedvelő garda lelkes emberei sok olyan problémát oldottak meg — nemcsak színpadtechnika, de a szereplők körében is, — amire eddig, ha gondoltunk is, de nem mertünk hozzá nyulni.

Csak bámulni lehet ezeket az embereket, fáradtságot nem ismerő és csak színpad adni akaró munkásságukat, amivel céljukat teljes mértékben el is fogják érni.

„A hulló falevél” egész nagyvárosi pompával és díszekkel fog bemutatásra kerülni, amiben a szebbnél-szebb muszkát Sándor István jazz-zenekara adja. És, színtén egy külön esemény, azután a bemutatkozás után, amivel a múlt heti irodalmi estén olyan szép sikerrel szerepeltek.

Tudját 1937 évi október hó 17-én, vasárnap este 9 órakor a „Central”-ban „A hulló falevél”, mely színtogva beszél...

Szerkesztői üzenetek.

Bátortalan: A nagy közönség előtt szerepelni, történetek am bármilyen formában, bizony, nem könnyű dolog. Ez azonban nem azt jelenti, hogy Ő nem szerepelhet. Sőt. Legyen bátor és önbizalommal saját maga iránt, mert csak így juttatja érvényre azt a fiatal erőt, ami a színpadra vonja. Őrálló és erős akarat szükséges ehhez, amivel aztán az elítélőteket is legyőzi. A rivalda fényében sűtkéremni, szebbnek, okosabbnak látszani, titkos érzéseinket, vágyainkat szavakba önteni, tetszelegni, boldogító éráss, de hogy mindmennyek elérhessük, nem „bátortalanság” kell kicsi léány! Erős akarat és bátorság! Mert mint én is láttam, magacskára még sokszor szükség lesz a színpadon.

Honka: Zerkovits Béla operett és dalszerző, 1881—1925 a Városi Színház igazgatója volt, majd (1930 ig) a Royal Orfeum művészeti igazgatója. Operettjei: Aranyeső, Katona-dolog, Szászországi, Aranymadar, Árvácaka, A nóta vége, Csókos asszony és A hulló falevél, amit éppen folyó hó 17-én láthat, kiváló műkedvelőink előadásában.

Egy használt, de még igen jó karban levő

„Bözendorf” zongora eladó.

Érdeklődni lehet Gheorgheni (Gyergyószentmiklósi) Str. Soliuta No. 4. 5—5

— Dr. Karda István ügyvédi irodáját Sandominicról Mercurea-Ciuc-ba, a Kórház közvetlen szomszédságába helyezte át.

— A Horia emlékünnepe. A román hadsereg évi hadgyakorlatát október 13-án futták le. Onnan Őfelsége az Alba-Iulia (gyulaféhevári) ünnepségekre utasított, ahol október 14-én folyt le a Horia—Ciosca—Crisan emlékünnepe, a leleplezése annak az emlékműnek, amelyet a román nemzet emelt a három vértanúja emlékezetének.

— Tatarcsu beszédjének visszhangja. Tatarcsu román miniszterelnöknek a kisebbségek felé intézett Oradea (nagyvárad) beszéde élénk visszhangot keltett a világsajtóban. A magyarországi sajtó a beszédnek kisebb-nagyobb vonatkozású részleteit sok reménykedéssel tárgyalja és a békés hangú román megnyilatkozást a két nép közötti megbékülés előjeleneként tartja. A csehslovák és jugoszláv sajtó szintén örömeinek ad kifejezést az elhangzott beszéd fölött.

Disznótör Kalfasnal: október 23-án este. Köszönésünk figyelembe ajánljuk Kalfás József vendéglősnek október 23-án este rendezendő disznótörést. Az ipartestületi vendéglősnek előzetesítése, figyelmes kiszolgálása, vendéglőjének családias jellege nem szorul reklámra. Készséget szórakozást helye városunk po garaságának, amely hisszük ma sem vonja meg támogatását. Az október 23-iki disznótörésre szívesen látja Kalfás vendéglős városunk közönségét.

— A földadó kivetése. A földadót mint ismeretes öt évre vetik ki s így most újabb adókivetésről van szó. A hivatalos lap közli azt a miniszeri rendeletet, melynek értelmében a kivetés alapját az előző évekbeli adóalap fogja képezni. A pénzügyügyi hatóságok megkapták az utasítást, hogy ezt a munkát sürgetően fejezzék be. A kivetésnél azonban figyelembe kell venni az adóta megfizetését különböző földadói kapcsolatos törvényeket.

— Büntetések a részegség miatt. A bíróság részegség miatt 500—500 lej büntetéssel sújtotta Vasal Károly, Odoban Janos Sanumbru (szennymű) és kócskát; 220 lej büntetést kapott Miklos Mihaly szentimrei lakos ugyancsak részegség miatt; Szekely Andard és Raduy Inret csendhaborítás miatt ítélték el, míg Saakacs András sanciaeni (csikszentkirályi) gardát szabálytalan hajtsort 500 lejre ítélték. — Jo lesz a részegségnek társasodni az uccsal botrány okozásától, hogy ne kerüljenek a törvénynek és vármegyének társadalmának szennylenéjébe.

— Mennyi szemes terményt exportált Románia augusztus hó folyamán. A nemzeti kiviteli igazgatóság jelentése szerint augusztus hó folyamán Románia 225.435 tonna szemes terményt exportált külföldre az előző évi 294.181 tonnával szemben. A csikszentkirályi szemes számokat jelent. Es a különbség a gyenge termésnek tulajdonítható.

— Meg a tabjai ügyész sofőrjének sem tanácsos beleszólni az igazságszolgáltatás menetébe. Beszámoltunk már arról a borzalmas gyilkosságról, amelynek során Albert István csiki legénynek a hátgerincébe egy belevagtak a bicskát, hogy belehalt sérülésébe. A szerencsétlen legény temetésére hazatérő Albert Ferenc nevű bátyja a tg.-muresi (marosvásárhelyi) tábla főügyészenek sofőrje is. A temetés után Albert telefonhoz ment, felhívta a vizsgálóbíróhoz és súlyos szemrehányásokkal kifogásolta, hogy azok a gyilkosok, akik őcséket megölték, még mindig szabadon járnak. Albert Ferencet azonnal letartóztatták és 30 napra előzetes letartóztatásba a vádtanács is megerősítette.

— Nem vonják vissza a kukorica kiviteli tilalmat. Ismeretes, hogy a kormány jelentése szerint az idel kukorica termés fedezni fogja a beföldi szükségletet és exportra is marad kisebb mennyiség. A gabona kereskedők azt remélték, hogy ilyen uton visszavonják majd a kukorica kiviteli tilalmat és az előző évi termésnek az a része, amely megkiküört raktárakban van szonnel hajóra rakható. A kormány gazdasági tanácsa ebben a kérdésben kikérte a földmivelségi miniszerium véleményét, ahonnan azt a választ kapták, hogy egyelőre szó sem lehet a tilalom visszavonásáról. A becslések csak hozzávetőlegesek, tehát még nem lehet végleges adatokról beszélni.

— Az emberiség jótöveje a Dr. Földes-féle So vo pirula. A legideálisabb hashajtó, vertisztító és epék jót szer. Egy doboz 20 Laj gyógyszerárakban és drogu riazokban. Késsit Dr. Földes gyógyszerésztára, Arad. 8-10

— Itéletok. Peter Lajos, Szepesi Sándor, Gál Imre, Szabó Dimes, Asatolu József, Jakab József, Angi Jozsef, Szabó Lajos, Gábor Sándor, Köllő Ferenc, B ró Ivan, Simó József gyergyói legények ügyet tárgyalta a törvényszék, akiket tiltott gyűlés tartása miatt 3-3 hónapra ítélték.

— Kristály Ferenc 15 éves kiskoru fia felgyújtotta Barabas Istvan csúcs. A gyermeket 15 napra bezárták, az apját 13 ezer lej megtérítésre kötelezték.

— Szekeres Vera dánfalvi látór, Kása Juliánna Brassából hazatért esztéliányról azt a hirt torjantette, hogy neyerőrl lopás miatt kellett hazajönnie Szekeres Verát rágalmasáért két napi elcsárásra és 900 lej bírságra ítélték.

— Köszönetnyilvánítás. A helybeli Leányklub esuton kössöni meg városunk kössönésének azt a jóindulatú érdeklődést, amellyel folyó hó 9 én, az Európa nagyteremben megrendezett tea-estélyt támogatták. Köszönetet kössönjük: Dr. Csédlő Andrásné, Dr. György Gaborné, Dr. Nagy Bináné, Sprencs Arturáné, Vischer Jánosné, Vogel Jakabné urasszonyoknak azt az áldozatot, amellyel tea-estélyünket olyan szép sikerhez hozzásegítették. A Leányklub vezetősége.

— A természetjárás apostola címen értékes könyvet írt Zárar Jenő, az aradi E. K. E. osztály elnöke és az ottani román kat. főgimnázium igazgatója. Minket közelebből azért is érdekel ez a könyv, mert a természetjárásnak ez az apostola t. k. gyergyói számszámú örmény Szöröl Csárán Gyula volt a természetjárásnak, a turistáságnak fanatikus rajongója, aki azonban a rajongáson felül még ezok mindennel hagvott hátra örök értéket s magának emléket. 1847-ben született és 1906-ban halt meg. Aradon, illetőleg Monasoa—Monyhásán lakott s nagy vagyonnak volt a tulajdonosa, amelyből igen sokat áldozott turista célokra. Számátlan turista utat épített saját költségén, utjelzéseket, armutató táblákat helyeztet el és sok barlangot tárt fel a tett megköszönhetővé. Főképp Blhor (B-har) megyében tevékenykedett, néha hetekig, hónapokig távol az emberektől, lakóhelyétől. Ép, mer: a turistáság, illetőleg a természet tanulmányozása annyira lekötötte Csáránt, soha sem nősült meg, soha a gyermeket nagyon szerette. Az E. K. E. néz dísztagja volt és Szádeczky Gyula egyetemi tanárnak legjobb barátja. Természet-kutatásairól rengeteg cikket, tanulmányt írt a legkülönbözőbb szaklapokba és sok előadást is tartott.

Nagy és értékes munkát végzett e könyv írója, amikor Csárán Gyulát az ifjabb nemzedékkel is megismertette, legfőképp sajtóközvetítéssel azon, hogy ma elcsúsz egy Csárán Gyulánk, aki oly sokoldalú képességekkel rendelkezvén oly tevékeny és eredményes munkát folytethet ki s emellett olyan áldozatkészséggel cselekedte ezt, amelyhez hasonlót ma senki közülünk.

— Hivatalos jelentés a mezőgazdaság helyzetéről. A földmivelségi miniszerium jelentése szerint a kukorica törése ország egészre befejezéshez közelített és a busavetések is megkezdődtek. Az idel busavetések terület szerint 15 százalékkal felül mulják a tavalyit.

— C. F. R. autobussok Csikban. A Gazeta Odorh-lu'ul értesítése szerint december 1-től kezdődő leg a T.-rgu-Mures (Marosvásárhely)—Sighetova (S.-gesvó)—Odorheiu (Székelyudvarhely)—Mercurea-Ciuc (Csikszereeda) közti szakaszra a C. F. R. vasérgyártóság autóbussjárát beállítást tervezi. Az új C. F. R. autobussok Sagesvár—Udvarhely között már november hó 1-től megindulnak.

— Közel 100 vagon busavetőmagot osztott ki az E. G. E. Az Erdélyi Gazdasági Egylet egyik lényegbe vágó célkitűzése: a magyar gazdaságnak nemcsak vetőmagokkal való ellátását képezi. Ezzel nemcsak a minőség, hanem a mennyiség feljavítása is elérhető. A gazdaságnak pedig gyarapodik a jövedelme. A nemzeti vetőmaghúza fejlesztését a mult év folyamán kezdte meg és szaporító celljaira közel 25 vagon búzát csereelt. Es volt a busavetőmag akció kezdete, amit az idén szélesebb keretek között folytatott. A mult évben kibontott vetőmag termésétől, mintegy 80 vagon csereelt gúrdát az idén, amiből hozzárdva az E. G. E. által a szaporító telepeknek most kibontott 15 vagon búzáját, 95 vagonot tesz ki. A következő évben viszont a szaporító telepek révén már sokkal nagyobb mennyiség áll a gazdaság rendelkezésére s néhány év alatt ki lehet elégtetni a magyar gazdaságnak busavetőmag szükségletét.

— Negy vagon „Gülbaba“ vetőmag burgonya behozatalára kapott engedélyt az E. G. E. Az Erdélyi Gazdasági Egylet 4 vagon „Gülbaba“ vetőmag burgonya behozatalának engedélyezését kérte a földmivelségi miniszeriumtól. A kormány 225941. szám alatt megadta a hozzájárulást és ennek alapján Magyarorszárról rövidesen behozzák a 4 vagon burgonyát. Az E. G. E. szaporító telepeinek celljaira akarja felhasználni, hogy a kiegészítést megfelelő fajburgonyával tudja ellátni.

— Megtámasztották a tiltott kendernek és lennek az arat. A földmivelségi miniszeriumban értekezletet tartottak a kender és len árakkal kapcsolatosan. Jelen voltak a nagyobb textil-gyárak képviselői. Cicero Gorceu államtitkár elnökölt. Megállapították a mechanikai uton történő tiltott kender- és lennek árskáláját. Erdélyben és Bánságban a kenderért 35-38 lej fizetnek kg-ként. A bányai ugynevezett tiltott paracet kenderért 28-32-34 lej fizetnek. — A rendes fűszil tilálással 16-18 lej. A len árakban nem döntöttek.

— Rövidesen megjelenik az Erdélyi Gazda Naptára. Az Erdélyi Gazdasági Egylet, mely eddig minden évben szabványt adott ki, az 1938-ik évről 69. évfolyamában, már a naptár alakjában kerül az olvasó asztalára. Tervezése az előző évi kétszeresre a meghaladja és a kert. növénytermelés, állattenyésztés, kertészet, szőlő és borszagdaság, üzlettan, gazdasági gépiismeret, szövetkezeti élet, stb.-in kívül változatos szórakoztató írásokat is közöl.

— A naptárban Erdély mezőgazdasági szakintézményeinek értekezési cikkeket. Figyelembe véve a már eddig megnyitvanu: nagy érdeklődést, tudnacs, ha a gazdaság számára bejelentik a nyelket, mert a naptár meg határozott példányában jelenik meg a gazdaságok pedig írják össze az igényléseket és küldják be az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatalába Ciuj, Strada Andrei Muresanu 10. Ara 20 lej, amiből hozzárdul még a portóköltség. Nagyobb tételekben való küldés esetén a portó természetesen sokkal kisebb összeget tesz ki.

— Köszönetnyilvánítás. Mindasoknak, akik felejtethetetlen leányom, illetve testvérünk, nagynemünk, jótöveink, özv. Jakab Ödönné elhalálozásna felelti fájdalunk iránt részvétellel voltak, fogadják eruton is halás bűsszönetünket. A gyászoló család.

Eladó Mercurea Ciuc (Csikszereedában) Olt-melletti kassalók és ligeti szántó. Cim a kiadóhivatalban.

A marosvásárhelyi (targu-muresi) kereskedelmi és iparkamara közleményei.

— No. 2118—1937. A bukaresti egyiptomi konzulátus áriejtést hirdot, mely legkésőbb 1937 november hó 3-án less megtartva Egyiptomban, a községességügyi miniszerium számára szükséges vanágysak szállítására.

— No. 2119—1937. Belga és holland cégek kereskedelmi összeköttetésbe óhajtának jutni románial cégekkel. Cimek megudatók a Kamara titkári hivatalában a hivatalos órák alatt.

— No. 2137—1937. A Mon. Of. 1937 szeptember 25-iki 222 számában közölt 205963—1937 sz. földmiv. min. rendelet szerint takarmány, lenmag, kertészeti magvakról való kereskedelemre ezen miniszer által kibocsátott speciális engedély szükséges.

— No. 2156—1937. A Kamarák Szövetsége 1937 október 6-án kei 11649 sz. irata szerint a pénzügyminiszerium 1938 január hó 1-ig meghosszabbította a kisparaszok és kiskereskedők könyvvizetését kötelezettség alól mentességét.

A helybeli ipartestület vendéglőjében
Kittűnő kűkülilömerti
ÉDES MUST
olcsón beszerezhető
Kalfás József vendéglősnél.

KERESÜNK megyeszékhelyekre valamint központi fekvésű nagyobb községekre, különösen
CIUC, BRASOV és TREISCAUNE vármegyék területére a

RÉPÁTI BORVIZ
szállítására és szétosztására
bizományosokat s fuvarosokat.
Ajánlatok feltételek megjelölésével a „CSIK“ Gazdasági Szövetkezet Mercurea Ciuc címére küldendők.

SZÜCSMŰHELY!
Mercurea Ciuc—Csikszereeda
I. C. Bratianu-ucsa 68 szám alatt.
Elvállal és készít:
Női- és férfisapkákat,
Bundákat,
Lengyelkabátot,
Magyarkabátot,
Kabát gallérozást,
Bőrrel bélelést,
Kézzmelegítőket,
Női nyak- és Vállmelegítőket,
Javitásokat,
Vadbőrök kikészítését 1-3
Vezenyi József, szücsmester.

ELADÓ: Egy egyes hám; egy vastangelyű szekér; egy darab vashordó, 200 literes. Nagy István, lakatos, Mercurea-Ciuc. 4-

Klasszikus és Remekirok sorozatot keresek alkalmi megvételre. Cim a kiadóban.

NŐI KALAPOK
KÉZIMUNKA ANYAGO K
ÉS ELŐNYOMTATÁS
AZSURI ENDLII
GÁBOR ÁRONNÉ-nál, CSIKSZEREDA (M.-CIUC)
Octavian Barbat házában. 14-26

Egy szoba, konyha kiadó, butor nélkül.
Cim a kiadóhivatalban. 2-

CSEREP KÁLYHÁKI
A szombolyai Bohn-féle téglagyár kittűnő minőségű cserépkályhát minden szobán és nagyteremben kaphatók. Kivánatra gazdaság mintakönyv áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
Építkezés! Ugyanott a híres
BOHN-CSERÉP
bármily mennyiségben, jutányos árban kapható.
Képviselet:
Jakab Sándor, M.-Ciuc—Osikszereeda
Strada Compozitorului Nr. 7. 15-